

BRASSÓI LAPOK

POLITIKAI NAPILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1/1 évre 20 kor.,
1/2 évre 10 k., 1/4 évre 5 k. Egyes szám ára 8 f.

Felelősszerkesztő: Weiss Ignác dr.
Szerkesztő: Győri Imre.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Brassó, Kapu-utca 64. sz. — Telefon: 177

A mi népoktatásunk.

Brassó, augusztus 23.

Hogy a többet termelés eszméje széleskörű megvalósulást nyerhessen, annak előfeltétele az, hogy első sorban a szellemiek, a kultúra, és pedig különösen a mezőgazdasági kultúra terén többet, a jelenlegi állapotnál sokkal többet termeljünk. A magyar népoktatás mai állapotával éppen nem lehetünk megelégedve, az iskolába nem járó tankötelesek igen nagy százaléka, az írni-olvasni és magyarul beszélni nem tudók nagy száma stb. legalább is szomorúan bizonyítják azt, hogy a népoktatás terén még igen tág tere nyílik a munkának és a haladásnak s a sürgős és fontos feladatoknak egész tömege vár mielőbbi megvalósítást. Már pedig a népiskolák rendkívül fontos kulturmissziót teljesítenek és ezért a mai csigaszerű fejlődést céltudatos és tekintélyes eredményt felmutató, tevékeny népoktatási politikának kell váltania mihamarább.

Ha a népoktatás állapota szomorú képet tár elénk, hátramaradottabb a magyar mezőgazdasági népoktatás kérdése.

Pedig a magyar földbirtok nagyobb része kisgazdák kezén van, a kisbirtokok száma az utolsó évtizedben tekintélyesen megsaporodott s a jövőben a középbirtokos osztály pusztulása, a nagyszámu parcellázás, a birtoknélküliek erős földéhsége folytán mindenesetre csak emelkedni fog és ha ez az állapot és irányzat — eltekintve a középbirtokososztály erkölcsi és anyagi súlyának erős megfogyásától — úgy szociális, mint nemzeti szempontból kedvező és helyesítható, de gazdaságilag sem kifogásolható, annyiban azonban elég szomorú, hogy a kisbirtokokon, kevés kivételtől eltekintve, igen kezdetleges gazdálkodás foly.

Mig a gazdasági élet minden más ágazatában az utolsó évtizedekben óriási, nem remélt a haladás, a magyar kisbirtokokon a régi, elavult gazdálkodás foly s hozzá a mai kisgazdaközönség nem szereti a nyomtatott

papirost, lenézi a tanult ember tudományát s így a konzervatív, ósdi felfogásban nevelt lelkülete nagy átlagban nem is fogékony a haladás, a tanulás iránt. De ebben nagyrészt nem a kisgazdák a bűnösök, hiszen sohasem volt részük gazdasági nevelésben, ha látták is az iskola falait, a tulzsufolt vagy más fogyatékosú iskola kevés műveltséget és általános tudást adhatott nekik s a legelemibb mezőgazdasági szakismereteket sem volt alkalmuk elsajátítani.

A magyar mezőgazdaság erőteljes továbbfejlődésének az alapja egy tanulmányzó, a haladás iránt érdeklődő, a gazdálkodás alapelveivel tisztában levő, gyakorlatilag is képzett, értelmes és munkaszerető kisgazda nemzedék nevelése, mert addig nem fogunk többet termelni, amíg nem lesznek olyanok, akik többet termelni tudnak és akarnak is.

És ennek a gazdaságilag is képzett kisbirtokososztálynak a nevelése a mezőgazdasági népoktatás fontos feladata, amiért annak mielőbbi törvényhozási szervezése, gyors lépésekben való kifejezése és hasznos munkára alkalmassá tétele a kormány és társadalom elodázhatatlan kötelességét és nagyfontosságú feladatát képezi.

Brassó, 1911

— aug. 23. —

A szászvárosi mandátum.

(Szászváros, augusztus 22.) A Farkas Pál szászvárosi mandátuma ellen beadott petíció ellen a Kuria elrendelte a vizsgálatot, amely ma vette kezdetét Ujvárosi Miklós kolozsvári táblabíró vezetése alatt. 8 órakor kezdődött a tárgyalás. A tanukihallgatások megkezdése előtt Tetétleni Ármin dr., Farkas képviselője kérte a „Libertatea”-nak hamis tanúzásra bujtogató cikkét felolvasatni. Elnök elrendelte a közlemény felolvasását. A lap a bukott jelöltet, Vlád Aurélt magasztalja és felhívja a tanukat, hogy vallomásuk megtétele előtt jelenjenek meg Vlád-nál, aki kioktatja őket, hogyan viselkedjenek. A tárgyalás folyik.

A politikai helyzet

*

Hangok az obstrukció ellen —
A miniszterelnök a választójogi reformról — Tervek a jövőről.

(Távirati tudósítás).

Budapest, aug. 23.

Mára is, sőt hír szerint holnapra is zárt ülés van az obstrukciós kabaret programján, de ezek félreismerhetetlenül a legújabb hecc utolsó vonaglásai, mert a sajtó mindinkább higgadtabb álláspontokra kezd helyezkedni és ma már több kiváló napilap: az Esti Ujság, Polgár, Budapesti Hírlap, Alkotmány kiméltlen szókimondással tiltakozik az ellen, hogy egy lap megrendszabályozása a sajtószabadság megsértése gyanánt tüntetessék fel. A sajtó önmagát piszkítja be, — mondják ezek a lapok, — ha ezzel az ügygel azonosítják magukat. A Polgár megbotránkozik afölött, hogy az ellenzék obstrukciós játék formájában él vissza ezzel a sajtó ügygel.

Egyébiránt másik részről komoly hangok vegyülnek a furcsa zsvajba. A miniszterelnök Lomnicon fogadta a Frankfurter Zeitung munkatársát és nyilatkozott, a Választói jog reformjának sürgősségéről és elodázhatatlanságáról. A radikális lapok világ és Népszava vezércikkben konstatálják, hogy Héderváry immár közelebb áll az ő felfogásukhoz mint bármely más magyar politikus, különösen mint Kossuth.

Egy bécsi lap viszont Hédervárynak azt a nyilatkozatát hozza, hogy szeptemberig nézni kell ezt a kavardást, azután okvetlenül történnie kell valaminek a parlamenti helyzet megváltoztatására. Ez a nyilatkozat foglalkoztatja a legélénkebben a politikusokat. Némelyek a házszabályok szigorítására, mások a ház felosztására gondolnak, és bizonyos, hogy ezek egyikének igaza lesz.



Székely nemzetgyűlés

A Székely Társaságok tordai közgyűlése

A jövő évi közgyűlés Csíkszeredán lesz

Saját
tudósítónktól

Torda, aug. 23.

A „Székely Társaságok Szövetsége” idei kongresszusát Torda városában, az erdélyi országgyűlések egykori színhelyén tartották meg:

A tordai kongresszus a résztvevők nagy száma s a jelkesedés mértéke alapján az utóbbi pár év legsikerültebb kongresszusának mondható.

Deák Lajos elnöki megnyitója után Ugroń Gábor volt főispán, a kongresszus élénk figyelme között tartotta meg nagyjelentőségű és értékes közgazdasági tanulmányán alapuló előadását. Előadása végén a következő határozati javaslatot nyújtotta be:

A „Székely Társaságok Szövetsége” az 1911-ik év augusztus hó 22-én Tordán tartott közgyűléséből felir a m. kir. földművelésügyi kormányhoz, hogy az előző kormányok által már előkészített, „a telepítésről, az ingatlan feldarabolásról és egyéb birtokpolitikai intézkedésekről” szóló törvénytervezetet sürgősen a törvényhozás elé terjeszteni kegyeskedjék, mert a közgyűlés meggyőződése az, hogy csak a javaslat törvényerőre emelkedésétől remélhető a székelyföldön gazdasági, társadalmi és nemzetfejlesztő tevékenység, az tarthatja vissza a székelységet a tömeges kivándorlástól, ez az alapja a székelység gazdasági fejlődésének, létszámszerű emelkedésének. Sajgó sebünk gyógyítását kérjük, mielőtt elvéreznénk, mert meggyőződésünk, hogy a székelység és Erdély sorsa elválaszthatatlan, Erdély megmentése és fejlődése pedig a magyar nemzeti állam kiépítésének elengedhetetlen feltétele.

A kongresszus lelkes éljenzéssel egyhangulag fogadta el a határozati javaslatot és az elnök hálás szavakkal mondott köszönetet az előadónak.

Vertán Endre orsz. képviselő és Bálint Lajos előadásai után a tisztujtást ejtették meg.

Az elnök záróbeszédében bejelentette, hogy a jövő évi kongresszust Csíkszeredában fogják megtartani.

Brassói állami tisztviselők

szervezkedése

A brassói kör megalakítása.

— Saját tudósítónktól. —

Brassó, 1911.
augusztus 23. —

Szenti Bálint kir. tanácsos, pénzügyigazgató meghívására szép számmal gyűltek ma össze Brassó város állami tisztviselői a régi városháza termében. A gyűlés program-szerű célját képezte az állami tisztviselők országos egyesülete brassói vidéki körének megalakítása.

E nemes és szép cél megvalósítása érdekében a központ is leküldötte egyik legillusztrisabb képviselőjét, a tisztviselők mozgalmának egyik leghathatósabb támaszát, Benedek Sándor közigazgatási bírót, az országos egyesület érdemdús alelnökét, résztvevő továbbá még a gyűlésen Csikváry Jákó, az állami tisztviselők lapjának szerkesztője is.

A gyűlés elnöke ül közfelkiáltással Szenti Bálint pénzügyigazgató, jegyzőjéül Balogh Elek p. ü. titkár választatott meg.

Ezután az elnök pénzügyigazgató elfogadásra ajánlotta a tisztviselői testületekkel még a múlt év folyamán közölt alapszabályokat. Az egyes szakaszok megvitatásánál felszólaltak: Orbán Ferencz, Halász Gyula, Petrás Antal, Hubay Manó és Knörr Ferencz, akiknek meghallgatása után a közgyűlés az alapszabályokat csekély és azzal a módosítással, hogy a tagsági díjat 2 koronában állapították meg — elfogadta.

Következett a tisztviselői kar megválasztása:

Elnök lett: Szenti Bálint kir. tanácsos, pénzügyigazgató.

Társelnökök: Lázár Lajos, dr. Knörr Ferencz, Karácson Endre, Wittich József, Jakab József.

Titkár: dr. Pintér Gábor.

Jegyző: dr. Laurentzy Vilmos.

Pénztáros: Barcsay Márk,

Ellenőr: Szépréthy Béla.

Számvizsgálók: Garlathy Oszkár, Vajna Miklós, Bedő József.

Az igazgató választmány tagjai: Orbán Ferencz, Ábrahám István, Csiba Béla, Baló László, Dózsa János, Nagy Béla, János Lajos, Szentandrassy Antal, Erános A. János, Nagy Sándor, Nagy Dénes, Halász Gyula, Krbekné Liber Etelka.

A gyűlés befejezte előtt még gyönyörű és valóban ritka szép beszédet melltatta Benedek Sándor a tisztviselők egyesülésének szükségét, szolt a status rendezésről, a szolgálati pragmatikáról, a nyugdíj törvény revíziójának szükségéről, (30 év, nevelési járulé, özvegyek nyugdíjmelése és lakbér be-számítása) és a közalapokról.

Beszédét lelkes éljenzéssel és tapssal honorálta a közgyűlés, mely végül a vezetőknek köszönetet mondva, fél 7 órakor ért véget.



Egy hölgy

Aki ártalmatlan bőrápolásra szult fektet, különösen szep-löktől szabadulni és finom, puha, fehér arcbrórt akar kapni csakis

Illomtejszappannal mosakszik.

(VÉDJEGY)

Bergmann és Tsalai Teichsen a. E. Darabja 80 fill. kapható minden gyógyszerárban, drogeriákban és pipereüzletekben stb. 137.

Brassói levél.

A mi cselédeink.

Brassó, 1911.
augusztus 23.

Nagyságos Asszonyom!

Tegnap beszélgetésünk, s az Ön igen megható kifakadásai után megígérttem, hogy véleményemet ez uton hozom tudomására. Töméntelent olvastam már össze e kérdés keretében, de mivel az elmondandókat soha senki sem érintette, hát „elkövetem” e levelemet.

Képtelen vagyok arra, hogy a kérdést e helyen kimerítsem, tehát csupán egyet-mást ragadok ki s inkább

a cseléd nevelés

kérdését fogom tárgyalni.

Engedje meg Nagyságos Asszonyom, de Ön mesterségesen oltja be abba a nagyobbára valóban szerény falusi lányba a dacot s az ellenkezésre vezető indulatosságot. Ön „cselédet” lát maga előtt, akiről nem tudja elképzelni sem, hogy benne is lehet ember méltóság. Pedig van! Van a mindenéből kivetkőzött gonosztvőben is, s akár ezt, akár azt a falusi lányt — legtöbb esetben! — szeliddé, engedelmessé, jóvá teheti, ha alárendeltségében és bűnösségében bánásmódja mindig az emberre vonatkozik s ha Ön állandóan nem korhol és büntet, hanem azon a kevésbbé művelt lényen türelemmel javítani törekszik. Kifogásait a cseléd bottásai után tegye meg egyszer határozottan, de nyugodtan, appelláljon bár nem létező értelmességre s Önt évek múlva is ugyanaz a cseléd fogja szolgálni legnagyobb meglepésére.

*

A cselédmizériát

nagyban fokozza, merem állítani, hogy okozza ezeken kívül a laza erkölcs. S mikor erről beszélek, becses és utólagos jóváhagyásával egyszerűen felháborodom. Mondja csak, Nagyságos Asszonyom, és hiszi-e, hogy annak a paraszt falusi leánynak is van gondosan őrzendő erkölce ép úgy, mint... másnak?! Ugy-e, hogy van! Csak — nincs aki őrizze, mint a hogy a másét jól-rosszul őrzik. Őrizni pedig muszáj, mert zsenge kora, a hus és vér, ördögi nembánomsággal tiporja maga alá a józan megfontolást.

Vasárnap délután Ön is elengedi cselédjét „sétálni”. Mondja meg őszintén s ne nehezteljen gorombaságomért: kérdezte Ön csak egyszer is vasárnap este cselédjét, hogy mivel és hol töltötte a délutánt?! Nem! Pedig egy ilyen, némi jóindulattal intézett kérdés hirtelenében mindent eláruló zavart szült volna. S most még gorombább leszek. Engedje meg, de muszáj! Ön ugyanis már áta cselédjét katona- és hasonló társaságban. Ön tudja, hogy cselédje kapuzárásig katonával tölti idejét — hisz a napokban is azon sopánkodott, hogy alig lehet Zsuzsát behozni a tűzérje mellől — s most mondja meg nekem, tett-e ez ellen valamit? Bizony semmit! Mert a lányt fenyegető veszélyről annak edes apját pár sorban értesíteni 5 percnyi időbe és 1 drb. 5 fill. bélyegbe került volna, no meg, én Istenem, hát mi köze Magának ahoz, hogy a „cseléd” mit csinál, ha a dolgát elvégezte!

Igy állván a dolgok — és most leszek a leggorombább — mi jusson óhajt Ön kifogástalan cselédet?!

Legnagyobb

Linoleum
raktára legjutányosabb
árak mellett
csakis az:

„Áruházban” Buzasor 9.

Külön szőnyeg és linoleum osztály.

A frissen bányászott, csiszolatlan gyémánttól ragyogást, csillogást vár — ép úgy mint a nyers, miveletlen parasztlánytól tudást és erkölcsöt! Hát ki tanítsa meg erre? A könnyen és lelkiismeretlenül gondolkodó gazdák válaszáat már előre kiszédtek: „Hát garde dameja, nevelőnöje, tudom is én mi mindene legyen annak a cselédnek? Adok neki kosztot és bért s azzal pont!”

Nagyságos Asszonyom! Kifujtam magam s most már az az ügyész leszek, ki — ha nem is ejti el a vádat — de javára írja vádlottnak az enyhítő körülményeket. Hát persze, hogy Maga, Nagyságos Asszonyom, nem futkoshat cselédje után esténként is. Elég, ha nappal is minduntalan a kapuban lesi és várja azzal az utolsó pillanattal a beszerzendő borssal és paprikával. Azt mondja Ön, hogy tegyen valamit a hatóság is.

A hatóság mint erkölcsőr!
Furcsának tetszik, de úgy van és Önnek igaza van!

Ha tehát a cselédtartó gazda lelkiismeretlen, mert féltő gonddal őrizteti éppen cselédjével kutyáját, nehogy valami mésalliance létesüljön, cselédjére pedig vigyázzon a hadsereg — akkor álljon elő a hatóság.

Van-e joga a hatóságnak ahhoz, hogy Brassó város területén megtiltssa a cselédnek a kocissal, bakával való együttléte, sétát, stb. minden időben és minden helyen?

Van-e továbbá joga a hatóságnak ahhoz, hogy megszüntesse a vasárnap délutáni csárdabeli táncmultságokat?

Van-e joga a hatóságnak ahhoz, hogy este 9 és 10 óra tájt a felső sétaterén és a Graft feletti kis erdőben összeszedett cselédekkel illetőségi helyére toloncoltassa?

Azt hiszem, van joga mindezekhez. S ha nincs, szerezze meg a közrend és közbiztonság, az erkölcs és közegészségügy kiáltó szavára és érve mellett.

Hanem azt a hatóságot, melytől mi olyan könnyen szoktunk követelni mindenfelét, támogassa ám Ön is, Nagyságos Asszonyom, mert lehetetlennek tartom, hogy a cselédtartó gazda és a hatóság összhangzó munkája már egy év alatt is ne teremtsen meg olyan állapotot, mely a kivételes esetektől eltekintve — teljesen türehető s a mostaninál százszorta jobb lesz.

Levelemet befejeztem. Névtelenül bucsuzom, mert igazakat mondván, félttem a fejemet. Ön pedig nem fog elárulni engem.

Csókolom a kezeit, Nagyságos Asszonyom! (G.)

Tanügy.

Brassó, 1911,
aug. 23.

A tanítók fizetésrendezése. Zichy János gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter a kultuszárca képviselőházi tárgyalása alkalmával Giesswein Sándor képviselő határozati javaslatát elfogadva, kijelentette, hogy a tanítók fizetésrendezésének ügyében szeptember havában tanácskozmányt hív össze. A vallás- és közoktatásügyi miniszter most a Tanítók Országos Szövetségének és más tanítóegyesületeknek elnökségéhez meghívót intézett és fölkérte azokat, hogy a tartandó tanácskozmányon magukat elnökükkel képviseltessék. A meghívók most vannak leírás alatt.



Badea Cartzan, az erdélyi pásztor

Meghalt a globetrotter

Saját
tudósítónktól.

Predeál, aug. 23.

Sinaiából jelentik: Kedden délután temették el nagy részvét mellett és a község költségén az általánosan ismert „Badea Cartzan“-t.

Badea Cartzan nagyon érdekes ember volt. Erdélyi származású pásztor volt, aki oly annyira szerette népfaját, hogy gyalog járta be a „latin testvérnépek“ országait azért, hogy azokat megismerje.

Gyalogszerrel nemcsak Romániát barangolta be, hanem még Olaszországba is ellátogatott.

Romániában való tartózkodása alkalmával sohasem mulasztotta el, hogy a lapok szerkesztősegeit fel keresse és mindenütt román könyveket és lapokat gyűjtött össze, amelyeket zsákokba rakva a hátán hordott át az erdélyi részekbe, hogy a román nép között szétoszsa. (Évekkel ezelőtt a fogarasmegyei községek egyikében a csendőrség néhány szekér könyvet foglalt le, amelyeket Badea Cartzan hordott át, s a Brassóba szállított könyvhalmazt a budapesti rendőrség két kiküldött hivatnoka heteken keresztül böngészte, hogy megállapítsa azok tartalmát. A szerk.)

A bolyongó Badea Cartzannak akkor volt legnagyobb a boldogsága, amikor megérte azt, hogy saját szemeivel láthatta az „anya Rómát“. Hosszas és fáradságos gyaloglás után érkezett meg Rómába és legelőbb is a Traján oszlopokat kereste fel, ahol azután kipihente az ut fáradalmait.

A bocskorban és iszákbán utazó román pásztor Rómában nagy feltűnést idézett elő és a hol megfordult, mindenütt bámulattal szemléltek a szokatlan külsejű idegent.

Gyilkosság Kézdivásárhelyen.

Letartóztatták a tettet.

A Brassói Lapok
tudósítójától.

Kézdivásárhely,
augusztus 23. —

Kézdivásárhely bűnkronikájában páratlanul álló gyilkosság történt csütörtökön délután a hatolykai-uton, Bencel Lipót butorgyára mellett. Négy késszurással meggyilkolva, vérrózsákkal átitatott ruhával találták meg Bálint János kézdiszentléleki illetőségű napszámot. A megdöbbenő gyilkosság hírére nyomban kiszállott Bordás Lázár rendőrkapitány, ki azonnal bevezette a nyomozást.

Az erélyes nyomozásnak röviden meglett a kívánt eredménye. Megállapították, hogy a gyilkos, kinek nyakán fehér kendő volt, a mezőkön keresztül Kézdiszentlélek felé menekült s ezen a nyomon indulva, két rendőr szekérre ült, üldözőbe vette a gyilkost és Kézdiszentkereszt határában Kadis János 22 éves oláh famunkás személyében elfogta.

A gyilkos megtörten vallotta be véres tettetét s vallomásából egész részleteiben kibontakozott a bűntény. Kiderült, hogy a gyil-

kosságnál még egy harmadik személy is szerepelt, ki a tett után elmenekült és hogy tettét önvédelemből követte el a gyilkos. Az egyik korcsmában sörözgetett Kadis János a meggyilkolt Bálint Jánossal és még egy harmadikkal, kiknek ő maga fizetett. Kadis végül arra kérte két cimboráját, hogy mutassák meg neki a vasutállomást, mert el akar utazni. Bálint János és társa örömmel vállalkoztak, hogy majd elvezetik az állomásra és ki vezették más irányban a Hatolykai-utra, a Bencel-féle gyár mellé, hol egy félreeső helyen Bálint torkon ragadta és a másik bottal ütlegelni kezdte, nyilván azzal a szándékkal, hogy kirabolják.

Erre a megtámadott Kadis János kést rántott s Bálintba többször belemártotta kését, mire a másik támadója elszaladt, ő pedig tette következményétől megrettenve elmenekült. Így adta elő a gyilkos vallomását, amit a nyomozás adatai is fődnek.

A vallomás alapján szombaton délelőtt Bordás kapitány Kézdiszentléleken letartóztatta Varga János cigányt, a meggyilkolt társát, ki ellen rablás kísérlete miatt indult meg az eljárás. Kadis ellen halált okozó súlyos testi sértés büntette miatt folyik a vizsgálat. Mindkettőt átkísérték a kir. ügyészség fogházába.

Színház.

*

Brassó, 1911.
aug. 23. —

MA ESTE
Sárga lilium.

25-én, pénteken, Hoffmann meséi.

26-án, szombaton, Sulamith.
27-én, vasárnap, délután fél 4 órakor A kis lord. Este A böregér.

Robespierre.

— A ma esti bemutató előadásról. —

Ma este Sardou Viktor „Robespierre“ című történeti színművét mutatta be a Komjáthy társulat. A nagy francia forradalom elevenült meg a szemeink előtt, hallottuk a Marseillaise hangjait mellett a zúgó néptömeg forradalmi kiáltásait s láttuk lelki szemünkkel a guillotine borzalmaait. A darab meséjének középpontjában Robespierre áll, akinek tragikus halálát aposztrofálta az író. Robespierre szerepét Komjáthy játszotta nagy rutinul és drámai lendülettel. Az érzékeny, és hatásokban gazdag dráma többi szerepeit Bodroghyné, Hevesi Gusztika, Bartha, Baróti, Virányi és Bárony Aladár játszották és főleg ez utóbbi járult hozzá megértő és kifejezőteljes drámai előadásával a darab sikeréhez.

A nézőtér csak félig telt meg közönséggel.

— **Hoffmann meséi.** Offenbach eme nagyszerű műve pénteken ismét színrekerült a hármas női szerepben Várady Margittal. Hoffmann: Barna lesz, — Lindorf — Coppélius — Mirackel pedig Bihari Sándor. A szolga hármas szerepét Tihanyi Vilmos játszotta.

— **Készülő premierek.** A színház nál megindult már a jövő téli kassai szezonra való előkészületek munkája. Ugy a zongoratermekben, mint a színpadon folynak már a készülő premierek munkái. Ezen új darabok nagyrésze még a kassai bemutatót

megelőzve — kerülnek színre. Nagy sikere ezek közül az „Ártatlan Zsuzsi”-nak (Die keusche Susanna) — Jean Gilbert operettjének; — „Anatol”-nak, Schnitzler Arthur pompás szatirájának; — továbbá nagy sikerre arthatnak számot — „Az ezred apja” énekes bohózat, a Vígsház műsorából; „A rejtélyes ember” — (L'Homme Mystérieux) színmű 3 felvonásban; „Utánam” — Bernstein Henry híres színműve; a „Két Robert” és a „Komédiások” című operettek.

HIREK.

Brassó, 1911.
aug. 23.

Augusztus végén.

Aki elment volt nyaralni
A hó elseje körül,
Jöttem, mentem,
Láttam, győztem,
Mostanság haza kerül,
Elfürdött, elnyaralta
Minden végső garását
S hazatérve egyszerűbe
Elkezdte szeretni buzgón
Ezt az édes, jó hazát.
Eszébe jut Tisza István,
Eszébe a Justh-csoport,
Eszébe jut miért verik föl
Pár hónapja már a port,
S akármilyen ellenzéki,
Avagy antimilitár,
— Mégis létszám emelésen
Töri fejét a betyár.

II.

Augusztus második felében
Fölbred a kocavadász,
Kölcsön kér egy ócska flintát
És erre mász' és arra mász'.

Némelyik nyul jó ismerőse,
De szerfölött módon vidám:
— Nini, ott jó a nyájas ember,
Ki lövöldözni szok' reám!

Színészből fizetőpincér

Iett egy Bihari László nevű ur és a lapok olyan fontoskodással tárgyalják a nagy esetet, mintha legalább is Justh Gyula ment volna el párttitkárnak a testvér szociáldemokratáékhoz.

Rettenetes nagy kánikulai káosz, hogy egy ur, aki eddig szalonszerepekben viselte a frakkot, most az étteremben fogja viselni s amig ezelőtt irtózott a „fizetni” szótól, ezután úgy fog rohanni ennek hallatára, mint ha csak szerzői instrukció kényszerítene rá.

Ha ezelőtt azt kérdezte a hajlongó pincér tőle:

— föllel, vagy habbal parancsolja a kávé?

— irjaföllel kérem, válaszolta az az ur, aki most „leereszkedett” a pincéri mesterséghez.

A lapok pedig hasáboakat szentelnek neki és csak hogy Vázsonyi mellé nem emelik demokrata-atyának, hogy ime az ur, aki eddig nem tudott megélni abból, hogy Hamlet „lenni vagy nem lenni”-jét szavalta, most igen szépen fog prosperálni, ha „enni vagy nem enni méltóztatik”-ot kérdez a vendéglő kosztosaitól.

Báró Walburg Ernő után a jogászok, most meg egy színész... nahát ilyen demokrata világot élünk, ömlengik megittasulv

a lapok és eszükbe nem jut, hogy vajjon a derék pincérek mit szólnak hozzá, hogy urak, akik iparszerűleg üzhetik a báróságot, a jogászságot és a színművészetet, miért „ereszkednek le” hozzájuk és miért veszik ki a lenyeret ezzel egy olyan ember szájából, aki esetleg egész életét ezzel töltötte.

Pedig ha egyáltalában van — mint a hogy nincs — fontossága ennek az ügynek a társadalmi rend szempontjából, ezt a fontosságot csak a pincérek nézőpontjából lehet ráakasztani.

A társadalmi rend és a világot jelentő deszkák egyáltalában nem sokat tettek, hogy Bihari Lászlót megtartsák maguknak és bizonyára nem is fogják a maguk részére reklamálni.

Egyedül a pincérek azok, akik joggal kérdezhetik, hogy valaki, akinek a fizetés körül semmiféle gyakorlata nincs, mi jusson merészkedik a fizetőpincéri pályára és mi jusson veszi el az állást olyan ember elől, akit ez megillet és aki nem fog elmenni Bihari László helyett hősszerűségnek?

— **A román királyi pár és a wiedi herceg Tömösön és Predealon.** Karoly román király, a nála látogatóban levő wiedi herceggel automobilon Pinaiából lerándult a Tömös völgybe, a honnan esti 7 órakor tértek vissza a Pelesch kastélyba. A királyné pedig ugyancsak a wiedi herceggel, aki unokaöccsre, több kirándulást tett automobilon Predealra.

— **Személyi hír.** Benedek Sándor, közigazgatási bíró, az Állami Tisztviselők Országos Egyesületének társelnöke és Csikvári Jákó, a Tisztviselők Lapja főszerkesztője, az Állami Tisztviselők Országos Egyesülete brassói körének alakuló közgyűlésére Brassóba érkeztek.

— **A brassói ügyvédi kamara köréből.** A brassói ügyvédi kamara közhirre teszi, hogy dr. Sándor Arthur ügyvédet, Sepsiszentgyörgy székhelyű a kamara ügyvédi lajstromába folytatónak bejegyezte.

— **Erdőőri és vadőri szakvizsga Brassóban.** Az erdőőri és vadőri szakvizsgák folyó évi október hó 16-án és az erre következő napokon az erdélyi részekben Brassóban, Negyszebenben és Kolozsvárt a vármegye székházában délelőtt 9 órakor fognak megkezdetni és folytatónak megtartatni. Akik az erdőőri vagy vadőri vizsgát letenni óhajtják, az erre vonatkozó engedélyért a szükséges kellékek birását igazoló bizonyítványokkal felszerelt folyamodványukat, f. évi szeptember 30-áig ahhoz a kir. erdőfelügyelőséghez nyújtják be, amelynek székhelyén vizsgát tenni kívánnak.

Halálozások. Bordás György adóhivatali szolga leánykája, Annuska ma reggel meghalt. Temetése pénteken délután 4 órakor lesz a postaréti r. kath. temető halottas házából.

Id. Kocsis András türkösi földműves 81 éves korában ma reggel meghalt. — Temetése csütörtökön délután fél 4 órakor lesz a türkösi ág. ev. temetőbe.

— **Toloncuton Erdélyen keresz-tül.** Excentrikusan érdekes ember utazott át tegnap Erdélyen. Nem szalonkocsiban, de még kényelmes hálókupében sem, hanem harmadik osztályon, oláh parasztok között a toloncok rendes alkalmatosságán. Hasse Berhold saloniki-i újságírónak mondja magát, s leánykereskedés gyánuja miatt gyűlt meg

a baja a magyar hatóságokkal. A szegedi rendőrség kitiltotta az ország területéről s Nagyváradon, Kolozsváron és Besztercén keresztül toloncolták ki az ország határára.

— **Orgona hangverseny a Fekete templomban.** A belvárosi ág. ev. (fekete) templomban holnap (csütörtökön) délelőtt 10 órakor orgona hangverseny lesz mely alkalommal a templom hatalmas orgonáján Lassel Rezső zeneigazgató játszik. Az orgonahangversenyen, melyet idegen vendégek tiszteletére rendeznek, bárki belépő díj nélkül jelen lehet.

— **Találtatott egy évvel ezelőtt egy apró zöld kövekkel kirakott értékes arany medaillon, egy zsuzsuval és egy hosszú arany szallaggal.** A rendőrség kéri a medaillon tulajdonosat, hogy jelentkezze a tulajdonát képező ékszerért, különben az a találonak ki fog adatni.

Amatőrök figyelmébe! Ultra lemez, Top-Top fürdők és az összes fényképezőgépek és kellékek a helybeli egyedüli szaklátszerésznél Szentomán Sándor látszerészeti, betegápolási és elektrotechnikai műintézetében kapu. u. 57. sz. alatt szerezhetők be. Javítások olcsón és pontosan eszközöltenek.

Tőzsde.

„A Magyar Általános Hitelbank”
brassói fiókjának távirati értesülései.

BUDAPESTI ÉRTÉK-TŐZSDE.

Z á r l a t:

Budapest, 1911. aug. 22.

Magyar hitel	847.25
Oszták hitel	655.25
Jelzálogbank	490.50
Leszámitoló Bank	580.50
Hazai Bank	310.50
Magy. Agrár és Jár.-bank	518.—
Magy. Bank és Ker.-részv.	740.—
Államvasut	743.—
Rimamurányi	695.50
Salgótarjáni	686.—
Kereskedelmi bank	4135.—
Közüti vasut	803.—
Városi villamos	427.—
Magyar cukoripar	2925.—

Irányzat: csendes.

BUDAPESTI GABONA-TŐZSDE.

Buza	okt. 11.70	ápr. 11.87
Zab		8.99
Rozs		9.88
Tengeri		8.91

Tellmann Béla

férfi divattermében elsőrangú nagymunkás

szabó segédek

I-ső osztályu fizetési feltételek mellett azonnali belépésre felvétetnek. 796

Egy ház

a Belvárosban 60.000 kor.-ért
sürgösen eladó.

Jövedelmez tisztán 6%-ot. —:—:—

Egy új családi ház

Ó-Brassóban

13.000 koronáért eladó.

Tudakozódni lehet: Rétsor 2. sz. a.

—798—

LEGUJABB.

Telefon — távirat.

(Saját tudósítónk jelentése.)

(Budapest, 1911. augusztus 23.)

(Este 10 óra.)

A képviselőház ülése.

(Telefontudósítás.)

Budapest, aug. 23.

A képviselőház mai ülésén újból zárt üléssel akadályozta meg az ellenzék a parlamenti tanácskozás zavartalan lefolyását. A zárt ülésprovokálásával déli fél egy óráig húzta ki az ellenzék az időt majd mikor ez az akciója eredménytelennek bizonyult, sürgős interpelláció alakjában hozta ismét szóba A Nap ismeretes ügyét.

Ábrahám Dezső interpellálta meg újból az ominózus ügyben a miniszterelnököt, s beleszótta a Beszerzési és Csomagszállítási Részvény társaságnak oly sokszor emlegetett ügyét is.

Khuen Héderváry Károly gróf azonnal válaszolt az interpellációra, s utalt a fővárosi lapok közleményeire, amelyek egyhangulag elítélték azt a hangot, amelyet A Nap az inkriminált vezércikben ő Felségével szemben használt. Majd kifejtette álláspontját a Beszerzési és Csomagszállítási Részvénytársasággal kötött szerződés ügyében. Hivatkozott a koalíciós kormánynak ezügyben tett lépéseire.

Utá a újból Ábrahám Dezső szólalt fel, aki kijelentette, hogy nem veszi tudomásul a miniszterelnök válaszát.

A Nap rikkancsai

a polgármesternél.

(Telefontudósítás)

Budapest, aug. 23.

A Nap kolportázs engedélyének visszavonása következtében kereset nélkül maradt újságelárusítók ma délelőtt Ráth Endre vezetése alatt testületileg tisztelegtek a főváros polgármesterénél, s arra kérték őt, hogy adja meg újból az utcai elárusításra az engedélyt.

A polgármester kijelentette, hogy a kérés teljesítése elháríthatatlan nehézségekbe ütközik, azonban intézkedett, hogy a lapelárusítók kivételesen ségélyben részesüljenek.

Szenzációs képlomás

a Louvre-ben.

(Telefontudósítás)

Páris, aug. 23.

A párisi Louvre-ben szenzációs képlomás történt. Eddig ismeretlen tettes ellopta Lionardo da Vinci egyik nagyértékű festményét, a „Gioconda” című képet, amely egyike volt a Louvre legféltettebben őrzött kincseinek. A kép az ideális nő szépséget ábrázolta.

A lopás egész Párisban óriási fel-tűnést keltett. A kamarában interpellációt terjesztettek be a kultuszminiszterhez. A Louvre-nek minden egyes

látogatóját a lopás felfedezése óta szigorúan megmotozzák.

A tettes kilétét még ezideig nem sikerült megállapítani. Az örök vallo-mása szerint tegnap egy elmebajos fiatal ember feltűnő hosszú ideig nézte a képet. Nincs kizárva, hogy ő vitte magával Lionardo da Vinci híres festményét.

Családi dráma Karánsebesen.

(Telefontudósítás.)

Karánsebes, aug. 23.

Jónás István, előkelő karánsebesi kereskedő már több ízben érte hűtlenségen a feleségét. Emiatt állandó volt köztük a perpatvar. Ma újból szóváltás keletkezett köztük, melynek hevében Jónás revolvert ragadva, e szavakkal

— Most meghalsz!

a feleségére lőtt. A golyó azonban célt tévesztett s ahelyett, hogy Jónás feleségét találta volna, belefuródott az asszony anyjának a koponyájába. Jónás anyósa holtan esett össze.

A gyilkos kereskedő tettének elkövetése után önként jelentkezett a csendőrségnél s kérte, hogy tartóztassák le.

Öngyilkossági kísérlet

egy valóper tárgyalásánál.

(Telefontudósítás.)

Békésgyula, aug. 23.

Teszláry János kereskedő néhány hónappal ezelőtt féltékenységi rohamában rálőtt a feleségére, akit súlyosan megsebesített. Teszláryt ezen tettéért a bíróság öt évi fegyházra ítélte.

Teszláry ugyanekkor valópert indított a felesége ellen. Ma volt ez ügyben a békéltető tárgyalás. Az asszony semmiképp sem akart beleegyezni a válásba, anii annyira elkeserítette Teszláryt, hogy egy őrizetlen pillanatban egy hegyesre csiszolt cinkánállal a nyakát felvágta, halálos sebesülést ejtve magán. A rabkórházba szállították. Életbenmaradásához kevés a remény.

Az angol vasutasok sztrájkja.

(Telefontudósítás.)

London, aug. 23.

Az angol vasutasok nagyobb része, dacára a társaságokkal kötött egyezségnek, még mindig állja a harcot. A képviselőházban a munkáspárt részéről heves támadás érte ma emiatt a kormányt.

Újból zsidóüldözés

Oroszországban.

(Telefontudósítás.)

Pétervár, aug. 23.

Nisnij-Novgorodból érkezett jelen-

tések szerint az ottani hatóságok ma ötszáz zsidó családot kergettek ki a városból.

Nyílt-tér*

Leégett cséplőgépeket

minden nagyságban, de kizárólag vas-rámásat és újabb rendszerűt veszek a legmagasabb árban; továbbá

= gőzlokomobilokat =

6-, 8-, 10-lóerejűt 15 éven aluliakat. Ajánlatokat a gépek pontos leírásával és utolsó ár megjelölésével kér

ROHLIK FERENCZ, Temesvár-Józsefváros

Közvetítők díjaztatnak!

* E rovat alatt közlötték a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

Az Uszoda utcában

több 2—3 szobás lakás f. évi október hó 1-étől kiadó.

Értekezhetni szerdán, szombaton és vasárnap délután 1—2 óráig **Uszoda-utca 1 sz. alatt** a tulajdonosnál.

Női vagy fehérmű szabó műhelynek alkalmas nagyobb helyiségek nyanyott.

799

Kosztos



leányok

intelligens uri családnál

felvétetnek.

Fekete-u. 58.

Nagy raktár

orthopédiai női-, férfi- és gyermek-cipőkben érzékeny és teletalpu lábak részére.

(203)



Ipsen Frigyes és társai

különleges cipőáruházak

Brassó, Kolostor-utca 36.

Medgyes,
Főter 6.

Segesvár,
Bajor-u. 11.

Schlücke Alfred

mérnök és szabadalmak
ügyésze minden legújabb mód-
szerű központi fűtés-telepeknek

Iroda:

Brassó, Romántemplom-u. 11.

szárítótelepeknek különféle ipar céljára, szellőztető és hűsítőtelepeknek, vízvezeték-, csatornázási-, és szivattyú-telepeknek, világítótelepeknek. Ezen munkálatokhoz tartozó javításokat elfogad.

Szabadalmak bejelentése minden államban.**Valamennyi rajz olcsó készítése.**

Ajánlkozik tervek és költségvetések díjmentes előállítására és minden a szakmába vágó munkák elvállalására.

3 drb levelezőlap és
12 miniantur fénykép

I k o r o n a.**KAPU-UTCA 14.****Kiadó lakás.**

Lövész-u. c17 sz. a. villában
2 szoba, konyha, fürdőszobából álló
nagyon szép lakás Szt. Mihály naptól

kiadó.

—805—

Éladó

esetleg bérbe adó
egy alig fél évig használt 6 H. p.
nyersolaj motor

Erdélyi Istvánnál, Tatrangon.

777

**A gyümölcsbor
készítésnek bejelentése.**

Azon felek, kik ribiszke- vagy más-
nemű gyümölcsbort készítettek, ezennel
figyelmeztetnek azoknak a városi jö-
vedéki hivatalnál (Ötvös-utca 5 szám
I. emelet, 7 sz. ajtó) való bejelentésére.

—809—

*Jól butorozott,
szép szobák*
olcsón kaphatók a
„KERTSCH VILLÁBAN”
hónapjára, vagy napjára.

Nagy német gépgyár,

melynek Budapesten fióktelepe van, keres elsőrangú gyártmányainak
(jutalék elleni) terjesztésére megfelelő

képviselőt,

lehetőleg mérnököt vagy technikailag képzett kereskedőt a város
és környéke részére. Ajánlkozóknál főfeltétel az ipari körökkel való
régebbi összeköttetés. Kimerítő ajánlatok referenciákkal kéretnek
„Gépgyári képviselet 29068” sz. a.

Schwarz József hirdetési irodájába, Budapest, Andrassy-ut. 7.**SALVATOR****Gummi-
sarkak**

Mindenütt kapható!
Vezérképviselő: Hermann Hirsch, Wien, VII/3

Kiadó!

Sütőkemence és lakház a bolgárszegi V.
szomszédság tulajdona, **Porond-utca 19. sz. a.**
három évre, f. évi szept. 29-étől fogva kiadó.

Írásbeli ajánlatok f. évi szeptember 1-ig
Navrea György szomszédátya kezéhez, gőzfür-
dő, adandók be, aki minden felvilágosítást
is adhat.

797

Házak vízmentesítését, kanalizálás, gáz és vízvezetékek.

Kloset-, fürdőszoba- és konyha-berendezéseket elvállalok.
Továbbá az új gázvezetékekhez használatban levő **lám-
pákat, égőket, ernyőket, harisnyákat** kizárólag
ezen gáznem részére állandóan raktáron tartok.

Elvállalok karbantartást valamint gázvezetékek átalaki-
tását.

Kovácsics Mihály

bádogos és szerelő.

Brassó, Fekete-utca 57. szám.**Klivár és Héjjas**

civil- és katonaszabó divattermüket

Kapu-u. 50. sz. alá

helyezték át.

Készítnek elsőrangú civil és egyen-
ruhákat mérték szerint.

Nagy raktár bel- és külföldi szövetekben.

(738)

Nyomatott a „Brassói Lapok” nyomdájában Kiadja: dr. Weisz Ignác.